

Documentatie
Armoede: Inkomen huishouden ten opzichte van de
armoedegrens
(INHARMATAB)

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie microdata@cbs.nl. Hier een voorbeeld voor de formulering van de bronvermelding:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende *Armoede: Inkomen huishouden ten opzichte van de armoedegrens*.”

Engelse versie

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: microdata@cbs.nl.

Beschikbare bestand(en):

De bestanden zijn beschikbaar over de perioden 2018 t/m 2023.

In de [Versiegeschiedenis](#) ziet u een overzicht van de beschikbare bestanden.

De gebruiker dient rekening te houden met het volgende:

- Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de beschikbare bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
  - Zie [Onderzoeksomschrijvingen](#) voor meer informatie over alle onderzoeken.
-

Inhoudsopgave

Bronvermelding	2
Beschikbare bestand(en):	3
1. Inleiding	5
2. Toelichting op de inhoud van de bestanden	6
Onderwerp microdatabestand(en)	6
Beschrijving	6
Beschrijving van de populatie	6
Methodologie	6
Procesverloop.....	6
Bijlagen	7
3. Bestandsopbouw en toelichting	8
Bestandsopbouw	8
Toelichting op de variabelen	9
RINPERSOONSHKW	9
RINPERSOONHKW	9
INHARMOEDE.....	9
INHARMOEDEL	10
Versiegeschiedenis	12

1. Inleiding

Het team Microdata Services van het CBS stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), niet-openbare microdata (gepseudonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) toegankelijk voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “*Armoede: Inkomen huishouden ten opzichte van de armoedegrens*”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

Onderwerp microdatabestand(en)

Dit onderwerp is afkomstig uit het [Stelsel van Sociaal-statistische Bestanden \(SSB\)](#).

Beschrijving

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) en het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) hebben gezamenlijk een methode ontwikkeld om armoede in Nederland te meten. Voor 35 verschillende typen huishoudens is vastgesteld welke bedragen voor welke uitgavenposten minimaal nodig zijn om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving (de zogeheten minimumvoorbeeldbegrotingen). Deze vormen de basis voor de armoedegrenzen. Om vast te stellen of iemand in armoede leeft, wordt ook gekeken naar daadwerkelijke uitgaven van het huishouden en de financiële middelen: het besteedbaar inkomen en eventueel spaargeld of ander direct te besteden bezit, de (vrij opneembare) vermogensbuffer. Voor de meeste huishoudens zijn de maandelijks uitgaven aan wonen, energie en zorg de grootste vaste lasten. Als er na het betalen van deze vaste lasten te weinig geld overblijft voor de andere basisbehoeften, dan is een huishouden (en de mensen die er deel van uitmaken) arm.

Beschrijving van de populatie

Huishoudens behorende tot de bevolking van Nederland op 1 januari van het verslagjaar (feitelijk ultimo van het jaar voorafgaand aan het verslagjaar). De armoedecijfers hebben betrekking op de bevolking die op 1 januari van het verslagjaar tot de particuliere huishoudens met een waargenomen inkomen behoort. Institutionele huishoudens (mensen in instellingen zoals verpleeghuizen en gevangenissen) behoren niet tot de doelpopulatie. Voor studentenhuishoudens kunnen geen armoedecijfers worden gepresenteerd. Er is namelijk geen goed beeld van hun inkomenssituatie, omdat ouderbijdragen onbekend zijn. Studentenuishoudens behoren wel tot de doelpopulatie, maar deze groep wordt niet meegerekend in het aantal armen.

Methodologie

In aanvulling op de bronnen van de inkomens- en vermogensstatistiek worden de volgende gegevens gebruikt: - voorbeeldbegrotingen voor 35 huishoudenstypen - uitgaven aan wonen - uitgaven aan energie Van niet alle huishoudens is het inkomen en vermogen waargenomen. Wanneer van een huishouden geen inkomen en vermogen is waargenomen, dan zijn alle velden die betrekking hebben op geldwaarden gevuld met "9999999999".

Procesverloop

De populatie van de inkomensstatistiek omvat alle huishoudens in Nederland op 1 januari van het verslagjaar. Feitelijk gaat het om de huishoudens ultimo van het jaar voorafgaand aan het verslagjaar. Bij de publicatie op Statline worden personen die in instellingen, inrichtingen en tehuizen verblijven en particuliere huishoudens waarvan geen gegevens vastgesteld konden

worden, buiten beschouwing gelaten. Publicaties over armoede worden op persoonsniveau gepresenteerd.

Bijlagen

Bijlage-Het betrekken van vermogen in de armoedebepaling.pdf

Bijlage-Wat is genoeg om van te leven.pdf

Rapport-nieuwe-methode-armoede.pdf

VariabelenwaardenINHARMATAB.docx

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw

Onderstaand volgt een overzicht van alle variabelen.

VolgNr	Naam	Formaat
1	RINPERSOONSHKW	A1
2	RINPERSOONHKW	A9
3	INHARMOEDE	F3
4	INHARMOEDEL	F3

Toelichting op de variabelen

In deze paragraaf wordt informatie over de variabelen gegeven.

RINPERSOONSHKW

Samen met RINPERSOONHKW identificeert deze indicator de hoofdkostwinner van een huishouden

Definitie

De bron waaruit het hoofdkostwinner identificerend nummer van een huishouden is afgeleid.

Toelichting bij de definitie

In de meeste gevallen is de bron van de persoon-id de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

Toelichting bij het gebruik

RINPERSOONSHKW identificeert samen met RINPERSOONHKW de hoofdkostwinner van een huishouden en vormt het huishoudensnummer van de inkomens- en vermogensstatistiek.

Codelijst

Waarde	Label
R	RINPERSOON WEL IN GBA/BRP

RINPERSOONHKW

Samen met RINPERSOONSHKW identificeert dit nummer de hoofdkostwinner van een huishouden

Definitie

Dit nummer identificeert de hoofdkostwinner van een huishouden. Het is een betekenis- en dimensieloos nummer.

Toelichting bij het gebruik

RINPERSOONHKW identificeert samen met RINPERSOONSHKW de hoofdkostwinner van een huishouden en vormt het huishoudensnummer van de inkomens- en vermogensstatistiek.

INHARMOEDE

Inkomen ten opzichte van de armoedegrens in het verslagjaar

Definitie

Besteedbaar inkomen van een huishouden ten opzichte van de armoedegrens in het verslagjaar.

Toelichting bij de definitie

Op basis van de armoedegrenzen voor verschillende typen huishoudens met daarin normbedragen voor energie- en woonuitgaven wordt het percentage als volgt berekend: $\frac{\text{besteedbaar inkomen}}{(\text{armoedegrens-normbedrag uitgaven energie} + \text{normbedrag uitgaven woonuitgaven} + \text{werkelijke uitgaven energie} + \text{werkelijke woonuitgaven})} * 100$. Het percentage is afgekapt. De waarden 1 t/m 500 worden voor deze percentages gebruikt. Bij deze waarden is het vrij opneembaar vermogen steeds onder de armoedegrens. Particuliere huishoudens die ook een besteedbaar inkomen onder de armoedegrens hebben (<100%)

worden als "arm" getypeerd. Dit betreft dus de waarden 1 t/m 99. De groep huishoudens met een vermogen boven de armoedegrens is in twee aparte categorieën ondergebracht, een waarvan het inkomen onder de armoedegrens ligt (code 991) en een met het inkomen boven de armoedegrens (code 992). Huishoudens die een besteedbaar inkomen hebben op of boven de armoedegrens of een vrij opneembaar vermogen hebben dat hoger is dan de armoedegrens worden als "niet arm" getypeerd. Dit betreft dus de waarden 100 t/m 500, 991 en 992. Voor studentenhuishoudens kunnen geen armoedecijfers worden samengesteld. Er is namelijk geen goed beeld van hun inkomenssituatie, omdat ouderbijdragen onbekend zijn. Zij worden dan ook in een aparte categorie ondergebracht (code 998).

Toelichting bij het gebruik

Publicaties over armoede worden op persoonsniveau gepresenteerd. Bij de berekening van het aandeel arme personen worden personen in studentenhuishoudens in de noemer meegerekend. Personen in institutionele huishoudens en huishoudens zonder waargenomen inkomen en vermogen worden niet in de noemer meegenomen. Deze variabele kan ook gebruikt worden voor de afleiding van het inkomenstekort van arme personen ten opzichte van de armoedegrens. Dit kan met de volgende berekening: $100 - \text{INHARMOEDE}$ voor de waarden 1 t/m 99. De waarde 99 geeft op deze manier bijvoorbeeld een inkomenstekort van 1, hetgeen betekent "van 0 tot maximaal 1 procent inkomenstekort". De waarde 80 geeft op deze manier bijvoorbeeld een inkomenstekort van 20, hetgeen betekent "van 19 tot maximaal 20 procent inkomenstekort".

Codelijst

Waarde	Label
1	Minder dan 2%
2	Van 2% tot 3%
3	Van 3% tot 4%
4	Van 4% tot 5%
5	Van 5% tot 6%
..	..
495	Van 495% tot 496%
496	Van 496% tot 497%
497	Van 497% tot 498%
498	Van 498% tot 499%
499	Van 499% tot 500%
500	500% of meer
991	Vermogen boven grens, inkomen onder grens
992	Vermogen en inkomen boven grens
998	Studentenhuishouden
999	Institutioneel huishouden / huishouden zonder waarneming

INHARMOEDEL

Inkomen ten opzichte van de armoedegrens in de afgelopen 3 jaren

Definitie

Besteedbaar inkomen van een huishouden ten opzichte van de armoedegrens in de laatste 3 jaren.

Toelichting bij de definitie

De score voor de laatste drie jaren is vastgesteld voor huishoudens die alle drie jaren tot de doelpopulatie van armoede behoorden en bevat het hoogste percentage in deze drie jaren. De waarden 1 t/m 500 worden voor deze percentages gebruikt. Bij deze waarden is het vrij opneembaar vermogen steeds onder de armoedegrens. Particuliere huishoudens waarvan het hoogste percentage onder de armoedegrens ligt (<100%) worden als "langdurig arm" getypeerd. Dit betreft dus de waarden 1 t/m 99. Huishoudens die in een van deze drie jaren een vrij besteedbaar vermogen hadden boven de armoedegrens zijn in een aparte categorie ondergebracht (code 991). Ook huishoudens die wel in het laatste jaar, maar niet in een van de twee voorgaande jaren tot de doelpopulatie behoorden of een studentenhuishouden waren, zijn in een aparte categorie ondergebracht (code 993). Huishoudens met waarden 100 t/m 500, 991 en 993 zijn als "niet langdurig arm" te typeren.

Toelichting bij het gebruik

Publicaties over armoede worden op persoonsniveau gepresenteerd. Bij de berekening van het aandeel arme personen worden personen in studentenhuishoudens in de noemer meegerekend. Personen in institutionele huishoudens en huishoudens zonder waargenomen inkomen en vermogen worden niet in de noemer meegenomen. Personen in huishoudens die 3 jaar of langer een inkomen hebben onder de armoedegrens worden aangeduid als "langdurig arm".

Codelijst

Waarde	Label
1	Minder dan 2%
2	Van 2% tot 3%
3	Van 3% tot 4%
4	Van 4% tot 5%
5	Van 5% tot 6%
..	..
495	Van 495% tot 496%
496	Van 496% tot 497%
497	Van 497% tot 498%
498	Van 498% tot 499%
499	Van 499% tot 500%
500	500% of meer
991	Vermogen boven grens in minstens 1 van de 3 jaren
993	Laatste jaar doelpopulatie, minimaal 1 voorgaand jaar niet of
998	Studentenhuishouden
999	Institutioneel huishouden / huishouden zonder waarneming

Versiegeschiedenis

<i>Bestandsnaam</i>	<i>Reden</i>
INHARMATAB2018V1 t/m 2023V1	Eerste plaatsing